

Sygn. akt I C 2060/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożena Chłopecka

po rozpoznaniu 28 lutego 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W.

przeciwko J. K., M. i M. Kancelaria Radców Prawnych sp. p. w W.

o zapłatę

I. powództwo oddała w całości,

II. ustala, że powódka w całości ponosi koszty postępowania, z tym, że ich rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt: IC 2060/21

UZASADNIENIE

W pozwie z 24 października 2016 roku skierowanym przeciwko M. i M. Kancelarii Radców Prawnych spółce partnerskiej z siedzibą w W. i J. K. powódka Wspólnota Mieszkaniowa (...) w W. wniosła o zasądzenie od pozwanych in solidum kwoty 83.679,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości ustawowej liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych tj. z zastrzeżeniem, że zapłata zasądzonej kwoty przez jednego z pozwanych spowoduje wygaśnięcie zobowiązania drugiego pozwanego w zakresie kwoty dokonanej zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powodowa Wspólnota wskazała, iż zawarła z adwokatem J. K. umowę, na podstawie której pozwana miała świadczyć na rzecz powódki pomoc prawną w zakresie reprezentacji powódki w procesie przeciwko (...) S.A., toczącego się przed Sądem Okręgowym w Warszawie, pod sygn. akt II C 880/08, w oparciu o pozew sporządzony przez adw. J. K.. Pozew obejmował roszczenia tylko z art. 560 k.c. z tytułu rękojmi. Powódka dodała, że wobec wypowiedzenia pełnomocnictwa przez adw. J. K., w trakcie tego procesu zawarła z drugą z pozwanych tj. z M. i M. Kancelarią Radców Prawnych spółką partnerską, umowę dotyczącą prowadzenia przedmiotowego procesu, w którym radca prawny P. M. (1) nie dokonał ani nie podjął procesowych prób modyfikacji lub uzupełnienia podstawy faktycznej i prawnej żądania, rozszerzając je o roszczenia odszkodowawcze na podstawie art. 471 k.c. Zdaniem powódki pozwani nienależycie prowadzili jej sprawę i zarzuciła im, że w przedmiotowym postępowaniu ich działania i zaniechania były na tyle istotne, a wręcz rażące, iż nie dawały szansy na uwzględnienie zgłoszonych i popieranym przez nich roszczeń. Dodała również, że działania i zaniechania pełnomocników spowodowały u powódki szkodę w postaci poniesionych kosztów procesu, w tym opłat, kosztów zastępstwa procesowego, kosztów sporządzonych opinii biegłych, wynagrodzeń pełnomocników /pозew k. 3-13/.

Pozwany M. i M. Kancelaria Radców Prawnych Sp. z o.o. z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew z 9 grudnia 2016 roku wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym wynagrodzenia pełnomocnika procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana wskazała, iż po stronie Wspólnoty Mieszkaniowej brak

jest legitymacji czynnej do występowania z przedmiotowym powództwem zgodnie z treścią art. 22 ust.1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 roku o własności lokali. Ponadto pozwana podniosła, iż w trakcie postępowania przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. to powodowa Wspólnota Mieszkaniowa sama zrezygnowała z wnoszenia apelacji w przedmiotowej sprawie, więc tym samym nie można zdaniem pozwanej stawiać zarzutu, że świadczona pomoc prawna była wadliwa / odpowiedź na pozew k. 180-182/.

Pozwana J. K. w odpowiedzi na pozew z 31 stycznia 2017 roku wniosła o odrzucenie pozwu oraz o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości. Pozwana podniosła w pierwszej kolejności zarzut braku legitymacji czynnej powodowej wspólnoty do wytoczenia niniejszego powództwa. W argumentacji wyraziła pogląd o przekroczeniu czynności zwykłego zarządu poprzez wytoczenie przedmiotowego powództwa oraz braku skutków prawnych następczego wyrażenia zgody przez członków wspólnoty mieszkaniowej na wystąpienie z niniejszym powództwem. Ponadto pozwana wskazała, iż była pełnomocnikiem powódki w początkowej fazie procesu IIC 880/08, co prawda sporządziła pozew zgodnie z intencją Mocodawcy, to jednak z powodu narastających pomiędzy stronami napięć i pretensji w stosunku do pozwanej wypowiedziała powódce pełnomocnictwo. Nie można zatem jej zdaniem dopatrzeć się nieprawidłowości w prowadzeniu sprawy II C 880/80 /odpowieź na pozew k. 195-202/.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie odmówił odrzucenia pozwu. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia Sąd wskazał, iż nie zachodzą w przedmiotowej sprawie braki uniemożliwiające działanie powodowej Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W.. Dodał, iż strona powodowa jest prawidłowo reprezentowana przez dwuosobowy zarząd i nie zachodzą w jej organie braki uniemożliwiające jej działanie /postanowienie z uzasadnieniem k. 470-471/.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie.

Postanowieniem z dnia 22 października 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie na podstawie art. 15 zys² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.) odebrał od pełnomocników stron stanowiska na piśmie przed zamknięciem rozprawy i wydaniem wyroku na posiedzeniu niejawnym /postanowienie k. 591/.

Strona powodowa w piśmie z dnia 30 listopada 2021 r. podtrzymała w całości żądanie pozwu oraz wszelkie twierdzenia w nim zawarte /pismo procesowe powódki k. 613-615/.

Strona pozwana M. i M. Kancelaria Radców Prawnych spółka partnerska w W. w piśmie z dnia 14 listopada 2021 r. podtrzymała w całości swoje stanowisko w sprawie /pismo procesowe pozwanego k. 601-603/.

Pozwana J. K. w piśmie z dnia 16 listopada 2021 roku podtrzymała swoje stanowisko w sprawie /pismo procesowe pozwanej k. 605-611/.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zamknął rozprawę /postanowienie k. 620/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Członkowie powodowej Wspólnoty Mieszkaniowej podjęli decyzję o wystąpieniu na drogę sądową przeciwko inwestorowi, (...) S.A. z siedzibą w W., wobec nie usunięcia przez spółkę części wad fizycznych nieruchomości wspólnej w budynku przy ul. (...) w W.. Członkowie Wspólnoty dokonali przelewu na rzecz powodowej Wspólnoty wszelkich przysługujących im roszczeń z tytułu rękojmi, gwarancji i odszkodowania względem (...) S.A. z siedzibą w W. /dowód: k-66-168 umowy cesji roszczeń z listopada i grudnia 2008r/.

Powodowa Wspólnota podjęła decyzję o powierzeniu pozwanej adwokat J. K. prowadzenia procesu sądowego na 5 dni roboczych przed upływem 3 lat od rozpoczęcia przez (...) S.A. wydawania pierwszych lokali. W mailu z 9 grudnia

2008r. pozwana J. K. wskazała, że nie może podjąć się przygotowania i poprowadzenia procesu o odszkodowanie na zasadach ogólnych, gdyż powodowa Wspólnota nie przedstawiła żadnych dowodów, które mogłyby stanowić podstawę procesu o odszkodowanie na zasadach ogólnych. W tejże korespondencji pozwana wskazała, że nie może wziąć na siebie odpowiedzialności z tytułu ewentualnego wygaśnięcia roszczeń z tytułu rękojmi na skutek niedopilnowania terminów zgłoszeń wad budynku. Pozwana nie uczestniczyła w przygotowywaniu umów cesji, o których była mowa powyżej /dowód: mail k- 205, zeznania świadków H. B. (k. 513v.-514) i M. K. (k. 525-526) oraz przesłuchania J. B. (k. 501-502 i k. 559-560) i M. J. (k. 502 i k. 560-561) w charakterze strony powodowej, a także pozwanej J. K. (k. 502-503 i k. 561-562)/.

W dniu 11 grudnia 2008 roku powodowa Wspólnota Mieszkaniowa (...) w W. zawarła z pozwaną adwokat J. K. umowę zlecenia, którą to umową powódka powierzyła pozwanej prowadzenie procesu sądowego skierowanego przeciwko (...) S.A. i reprezentowanie jej przed sądem. W § 1 umowy wskazano, że w procesie będą dochodzone roszczenia odszkodowawcze z tytułu rękojmi wad fizycznych nieruchomości części wspólnych budynku (...). W § 2.2 umowy powodowa wspólnota zapewniła, że roszczenia z tytułu rękojmi zostały zgłoszone w terminie do Dom (...) i nie wygasły do chwili zawarcia niniejszej umowy i, że pierwsze odbiory lokali zostały dokonane 13 grudnia 2005r. W § 4.4 umowy wskazano, że w przypadku, gdyby okazało się, że podniesiony przez pozwanego zarzut wygaśnięcia roszczeń z tytułu rękojmi będzie zasadny, wówczas strony ustalą jakie dalsze działania zostaną podjęte, i w przypadku konieczności prowadzenia procesu w oparciu o ogólne zasady dochodzenia odszkodowań z kodeksu cywilnego, zostaną ustalone nowe warunki finansowe niniejszej umowy. /dowód: umowa zlecenia k. 55-56, aneks k. 57/.

Pozwana J. K. sporządziła pozew, którym dochodzono od (...) S.A. roszczeń dotyczących wad nieruchomości wspólnej. Roszczenia powódki dochodzone były w ramach rękojmi o obniżenie ceny sprzedaży lokali w oparciu o art. 560 k.c., nie obejmowały roszczeń na innych podstawach prawnych. Pozew został wniesiony do Sądu Okręgowego w Warszawie w dniu 16 grudnia 2008 roku i został zarejestrowany pod sygnaturą IIC 880/08. Wartość przedmiotu sporu ulegała zmianie w trakcie procesu, na dzień wniesienia pozwu wynosiła 691.922 zł, a następnie wskutek modyfikacji z czerwca 2009r. - 713.452,19 zł oraz modyfikacji z maja 2011r. - 806.058 zł. /dowód: k- 21-36 wyrok wraz z uzasadnieniem w sprawie IIC 880/08/.

Do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej, przystąpił wykonawca (...) S.A. z siedzibą w W. /dowód: k- 21-36 wyrok wraz z uzasadnieniem w sprawie IIC 880/08/.

Z czasem zaczęło dochodzić do napięć i nieporozumień pomiędzy Wspólnotą Mieszkaniową a adwokat J. K.. Pismem z dnia 16 września 2009 roku pozwana poinformowała Sąd, iż w dniu 14 września 2009 wypowiedziała powódce pełnomocnictwo w sprawie IIC 880/08 /**dowód:** pismo k. 5, korespondencja mailowa k-211-214, wypowiedzenie pełnomocnictwa k-215, zeznania świadków H. B. (k. 513v.-514) i M. K. (k. 525-526) oraz przesłuchania J. B. (k. 501-502 i k. 559-560) i M. J. (k. 502 i k. 560-561) w charakterze strony powodowej, a także pozwanej J. K. (k. 502-503 i k. 561-562)/.

W dniu 5 października 2011 roku powódka zawarła z M. i M. Kancelarią Radców Prawnych spółką partnerską umowę o świadczenie pomocy prawnej dotyczącą prowadzenia procesu przeciwko (...) S.A. Reprezentujący powódkę radca prawny P. M. (2) nie dokonał ani nie podjął procesowych prób modyfikacji lub uzupełnienia podstawy faktycznej i prawnej żądania, pozostawiając dotychczasową podstawę –obniżenie ceny w ramach rękojmi wskazaną przez poprzedniego pełnomocnika adw. J. K. /**dowód:** umowa k. 52-53/.

Wyrokiem z dnia 24 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił w całości powództwo Wspólnoty Mieszkaniowej (...) przeciwko (...) S.A. W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie IIC 880/08 Sąd Okręgowy wskazał, iż powództwo nie mogło być uwzględnione z uwagi na to, iż umowy cesji w zakresie przenoszącym roszczenia dotyczące wad lokalu niemieszkalnego - garażu były nieważne z uwagi na brak zdolności prawnej powódki do nabywania tego typu roszczeń. Sąd dodał, iż powódka nie mogła skutecznie nabyć roszczeń z tytułu rękojmi o obniżenie ceny, roszczenia te były sprekludowane, a dodatkowo powódka nie sprostała ciężącemu na niej obowiązkowi dowodu nie

przedstawiając m.in. umów nabycia lokali, z których wywodziła roszczenia. Ponadto powodowa Wspólnota zgłaszała także nieuzasadnione roszczenia /**dowód:** wyrok wraz z uzasadnieniem k. 21-36/.

Od powyższego wyroku powodowa Wspólnota Mieszkaniowa (...) w W. nie wniosła apelacji, opierając się w tym zakresie na opinii prawnej sporządzonej przez radcę prawnego P. M. (1) /**dowód:** opinia k. 49-50/.

W związku z procesem przeciwko (...) S.A. powodowa Wspólnota poniosła koszty związane z opłatami od pozwu, od zażalenia, wynagrodzeniem biegłego, kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 65.967,44 zł oraz koszty związane z wynagrodzeniem pełnomocników procesowych w kwocie po 8.856 zł (łącznie 17.712 zł) /dowody: k- 41-48, 54,58/.

Pismami z dnia 30 września 2016 roku powódka skierowała do J. K. oraz M. i M. Kancelarii Radców Prawnych Spółki partnerskiej z siedzibą w W. przedsądowe wezwanie do zapłaty in solidum kwoty 83.679,44 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej liczonymi od dnia otrzymania niniejszego wezwania do dnia zapłaty. /**dowody:** pisma k. 62-65/.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, zeznania świadków H. B. (k. 513v.-514) i M. K. (k. 525-526) oraz przesłuchania J. B. (k. 501-502 i k. 559-560) i M. J. (k. 502 i k. 560-561) w charakterze strony powodowej, a także pozwanej J. K. (k. 502-503 i k. 561-562). Ponadto w aktach sprawy IIC 880/08 znajdują się dokumenty dotyczące spornych kwestii i prawdziwość tych dokumentów nie budziła wątpliwości sądu.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, iż zarzuty pozwanych odnośnie braku legitymacji procesowej powoda do wystąpienia z niniejszym powództwem zostały wyjaśnione w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 listopada 2017 roku wydanego w niniejszej sprawie, w którym Sąd stwierdził, że nie zachodzą w przedmiotowej sprawie braki uniemożliwiające działanie powodowej Wspólnoty Mieszkaniowej (...) w W., a strona powodowa jest prawidłowo reprezentowana przez dwuosobowy zarząd. Mając więc przesądzoną kwestię legitymacji należy odnieść się do żądania powodowej Wspólnoty Mieszkaniowej.

Powódka zażądała zasądzenia od pozwanych M. i M. Kancelarii Radców Prawnych spółki partnerskiej z siedzibą w W. i J. K. odszkodowania z powołaniem się na przepisy o nienależytym wykonaniu zlecenia wskazanym w treści art. 471 k.c.

Adwokat i radca prawny odpowiadają za szkody wyrządzone swojemu mocodawcy poprzez własne zaniedbania i błędy, które prowadzą do przegranej sprawy, której wynik byłby dla tej strony korzystny, gdyby pełnomocnik dochował należytej staranności. W takim przypadku mocodawca może żądać odszkodowania, a do oceny Sądu należy określenie należytej staranności wymaganej od adwokata lub radcy prawnego przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru ich działalności (por. wyrok SN z dnia 2 grudnia 2004 roku, sygn. akt V CK 297/04).

Przenosząc stan faktyczny na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż powódkę pierwotnie z adwokatem J. K., a potem z M. i M. Kancelarią Radców Prawnych spółką partnerską z siedzibą w W. łączyły umowy zlecenia (art. 734 k.c. i nast.), a więc pozwani zobowiązani byli do starannego działania przy prowadzeniu sprawy swojego mocodawcy, nie zaś rezultatu. Odpowiedzialność profesjonalnego pełnomocnika prawnego oceniać należy według art. 471 k.c. w oparciu o wynikające z niego zasady odpowiedzialności. Oznacza to, że w oparciu o przepis art. 355 § 2 k.c. czynności dokonywane przez profesjonalnego pełnomocnika należy oceniać biorąc pod uwagę wzorzec staranności ogólnie wymaganej w działalności pełnomocnika profesjonalnego. Adwokat (jak również radca prawny) odpowiada wobec swojego mocodawcy na zasadzie winy (w postaci nieumyślnej i umyślnej) za wszelkie szkody pozostające w związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem w zakresie świadczenia pomocy prawnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 marca 2012 roku (sygn. akt V CSK 104/11, LEX nr 1215159), wobec braku szczególnych regulacji odpowiedzialności odnoszących się do kwalifikowanych pełnomocników w zakresie ich odpowiedzialności odszkodowawczej za nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z łączącej go z mocodawcą

umowy zlecenia obejmującej świadczenie pomocy prawnej polegającej na reprezentacji w postępowaniu sądowym, zastosowanie mają ogólne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej za niewykonanie zobowiązań umownych przewidziane w art. 471 i nast. k.c., w tym także, w art. 472 w zw. z art. 355 § 2 k.c. wymagające od takiego pełnomocnika zachowania należytej staranności uwzględniającej zawodowy charakter prowadzonej działalności. Na marginesie należy poczynić uwagę, że nie można wykluczyć sytuacji, w której pełnomocnik procesowy dopuści się zaniedbania noszącego znamiona czynu niedozwolonego (art. 415 k.c., art. 430 k.c.), co na podstawie art. 443 k.c. może prowadzić do realnego zbiegu odpowiedzialności ex contractu i ex delicto. Podsumowując tę część rozważań należy stwierdzić, że zawinione jest zachowanie profesjonalnego pełnomocnika, któremu można przypisać niestaranność. Ustawa o radcach prawnych (Dz. U. z 2020r., poz.75 t.j.) w art. 6 ust. 1 art. 7 ust. 1 stanowi, że zawód radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, którą w szczególności jest m.in. zastępstwo prawne i procesowe, wskazując jednocześnie, że przy wykonywaniu zawodu radca prawny jest zobowiązany do zachowania staranności wynikającej z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki. Celem pomocy prawnej świadczonej przez radcę prawnego jest prawna ochrona interesów mocodawcy (art. 2 ustawy). Podobnie w ustawie prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002r., p.1058) w art. 4 wskazano, że zawód adwokata polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych (...).

Z przepisu art. 471 k.c. wynika, iż dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Aby zatem można było mówić o odpowiedzialności pozwanych za wystąpienie szkody, a co za tym idzie, uznania odpowiedzialności odszkodowawczej i zasądzenia odszkodowania, muszą być wykazane łącznie wszystkie przesłanki odpowiedzialności za niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, czyli działanie lub zaniechanie prowadzące do powstania szkody, jej wysokość oraz związek przyczynowy pomiędzy powstaniem szkody a zachowaniem dłużnika. Ciężar udowodnienia tych przesłanek spoczywa na osobie wywodzącej ze swoich twierdzeń skutki prawne w myśl art. 6 k.c., a więc w tym przypadku na powodzie żądającym naprawienia szkody.

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowego stanu faktycznego, należy wskazać, że nie można zarzucić pozwanym nienależytego wykonywania umów zlecenia. Nie zostało to wykazane w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego. Nie zostało wykazane, że pozwani popełnili błędy w toku prowadzonej sprawy. Należy podkreślić, że nie zostało wykazane, aby sprawa była prowadzona wbrew oczekiwaniom mocodawcy, zaś pełnomocnik nie ponosi odpowiedzialności za niekorzystny dla strony wynik postępowania sądowego. W trakcie postępowania sądowego pozwani nie naruszyli obowiązujących przepisów. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, powodowa Wspólnota zrezygnowała z wnoszenia apelacji w przedmiotowej sprawie, wyrok nie został poddany więc kontroli przez sąd drugiej instancji. Ponadto należy wskazać, że powodowa Wspólnota nie udowodniła, aby w trakcie postępowania wniosła o zmianę roszczenia z obniżenia ceny za lokale na zapłatę odszkodowania według przepisów ogólnych. Poza tym, w przypadku pozwanej Kancelarii Prawnej, tego rodzaju zmiana byłaby de facto wytoczeniem sprawy o inne roszczenie, o którym mowa w art. 193 § 2 k.p.c., które to roszczenie po przystąpieniu pozwanej Kancelarii do sprawy, było już przedawnione. O tym fakcie pozwana informowała powodową Wspólnotę i rekomendowała zawarcie ugody, gdyż tego rodzaju wola istniała po stronie (...) S.A. Powodowa Wspólnota nie wyraziła zgody na zawarcie ugody.

Wobec nie wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej stwierdzić należało brak podstaw do uwzględnienia żądania. W związku z tym powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

W pkt II wyroku Sąd ustalił, że powódka Wspólnota Mieszkaniowa (...) W. ponosi koszty procesu w całości w oparciu o art. 98 k.p.c., pozostawiając szczegółowe wyliczenie tychże kosztów referendarzowi sądowemu (art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c.).